



شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

حوزه علمیه الزهرا شیراز

سطح ۲

موضوع:

برخی از راه های نفوذ شیطان از دیدگاه قرآن و روایات

استاد راهنمای:

سرگار خانم رضوی

پژوهشگران

زهرا رامی جبه دار – طاهره گلشن – زهرا محمدی

۹۲ مهر





شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

حوزه علمیه الزهرا شیراز

سطح ۲

موضوع:

برخی از راه های نفوذ شیطان از دیدگاه قرآن و روایات

استاد راهنمای:

سرگار خانم رضوی

پژوهشگران

زهرا رامی جبهه دار - طاهره گلشن - زهرا محمدی

۹۲ مهر

## چکیده

این پژوهش در بی آن است راه های نفوذ شیطان را از دیدگاه قرآن و روایات، اثبات کند.

شیطان رجیم به عزت خدا قسم خورده است که آنان را گمراه کند حال اگر این انسان از بوته آزمایش سخت سربلند بیرون آید و لذا یذ مادی را که شیطان در نظرش زینت می دهد زیرپاگذارد و او را از حریمش بیرون کند و گام های او را بی اثر کند مقدمه ای می شود برای قرب الٰه؛ امر خداوند سبحان بر این مقدار شد که انسان را اشرف مخلوقات و خلیفه خود در زمین قرار دهد و این والاترین مقامی است که تنها، مختص انسان است و بس؛ لذا جمیع ملائک مامور شدند که بر این انسان سجده کنند؛ در حالی که شیطان استکبار ورزید و سجده نکرد و حتی به عزت خدا قسم خورد که انسان ها را گمراه کند؛ بنابراین هیچ گاه انسان از شر شیطان در امان نیست.

بدین لحظه از خداوند طلب می کنیم که ایمان ما را آن طوری که رضایتش را جلب می کند محکم و استوار گرداند تا هیچ گاه دست دوستی به شیطان ندهیم. او منظر این است که انسان دستش را در دست او بگذارد و به محض تماس، گمراهش سازد؛ لذا آیاتی که ملاحظه خواهید فرمود انواع نیرنگ ها و وسوسه های شیطانی را بیان می فرماید و تنها راه مصونیت از آنها؛ پناه بردن به خداوند است. امید آن داریم که با اجرای دستورات حضرت حق و ائمه معصومین علیهم السلام از شر شیطان لعین در امان بمانیم. ((ان شاء الله تعالى))

**کلید واژه:** شیطان، ابليس، خطوات الشیطان، وسوسه، محدوده، مکر و حیله.

## فهرست مطالب

	عنوان	صفحه
۱	مقدمه	
۳	واژه شیطان و ابليس	
۵	سیمای شیطان در نهج البلاغه	
۷	معرفی ابليس از زبان خود	
۸	محدوده شیطان	
۱۰	شیوه های انحراف انسان	
۱۰	محروم کردن انسان از نعمت های حلال	
۱۱	دعوت به حرام	
۱۲	فقر	
۱۳	وعده های دروغ	
۱۵	زینت دادن گناه و کارهای زشت	
۱۵	وسوسه	
۱۷	سیرشدن از غذا	
۱۸	دنیا طلبی	
۱۹	پوشاندن لباس شرعی به اعمال بد	
۲۰	نتیجه گیری	

ایشان در جای دیگری در تعریف دنیاطلبی و ضررهای ناشی از آن می فرمایند:

« دنیا طلبی یعنی مزه‌ی دنیا را با حرص و ولع، در دهان مزمزه کردن و چرب و شیرین دنیا را قدر دانستن! ... هر دستگاهی که مردم را به دنیا طلبی سوق بدهد و آنها را تشویق به بهره مندی شخصی و التذاذ طلبانه از دنیا بکند، به نظر من کمک به آسیب‌های انقلاب و ضربه خوردن به انقلاب می‌کند.»<sup>۲۱</sup>

بعد از توجه به اهمیت موضوع و ضررهای حاصل از دنیاطلبی، آنچه که باقی می‌ماند راه درمان این مشکل و متصف شدن به صفت مقابله آن، یعنی «ساده زیستی» است.

#### • پوشاندن لباس شرعی به اعمال بد

شیطان آن چنان زمینه‌ها را برای انسان فراهم می‌کند که او را فریب بدهد، و انسان را توجیه کند که حتی گاهی لباس واجب شرعی هم به کار خلافش می‌پوشاند که این کار واجب شرعی است، او انسان را در دامی می‌برد که افتادن همانا و نابود شدن و سوختن آخرتش همان، «سوگند به خدا که به سوی امت‌های پیش از تو رسولانی فرستادیم، اما شیطان اعمالشان را برایشان آراست و امروز هم سرپرستشان هم اوست و مجازات دردناکی برای آنهاست»

○ سوره نحل آیه ۶۳ :

تَالَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَّمٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيَهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

## **نتیجه گیری**

بر اساس آن چه درباره وجود شیطان و اعتقاد به آن ها به عنوان یک واقعیت قرآنی گفته شد و همچنین طبق معنای شیطان در لغت و اصطلاح، خداوند در قرآن به بندگانش هشدارهای لازم را داده است و طبق آنچه گفته شد قدرت و تسلط شیطان محدود است و فقط می تواند از راه های مختلف که به معرفی مختصری از آن ها پرداختیم، به انحراف انسان بپردازد.

یکی از مواردی که از این بحث می توان نتیجه گرفت و برای آنکه بتوانیم از شیطان خود را حفظ کرده و در امان بمانیم نسخه نهایی می تواند این باشد که:

اول باید فکر کنیم ببینیم جایگاه ما کجاست و چه کارهایی از عهده ما بر می آید و در بین کارهایی که می توانیم انجام بدهیم بررسی کنیم و آنچه که مهم تراست آن را مقدم بداریم ، این مرحله تشخیص وظیفه است.

مرحله دوم کسب آمادگی برای انجام وظیفه است که آن یک عمر خود سازی نیاز دارد ، و الا شیطان انسان را فریب میدهد و انسان را به راههایی که هیچ گمان او نمیرود و خود شیطان میخواهد ، میکشاند.

مرحله سوم در هر شرایط و حالتی که هستیم باید به خداوند حکیم و علیم پناه ببریم و از او استمداد کنیم تا ما بر وسوسه های شیطانی و هوای نفس پیروز گرداند.

## پی نوشت

۱. سید علی اکبر قرشی، قاموس قرآن، چاپخانه حیدری، دارالکتب اسلامیه، ج ۲، ص ۳۳.
۲. سید علی اکبر قرشی، همان، ج ۲، ص ۳۹.
۳. سید علی اکبر قرشی، همان، ج ۱، ص ۲۲۷.
۴. سید محمد هادی مجیدی، جن شیطان روح در نگاه عارفان بزرگ، چاپ شریعت، ماشی، بهار ۹۱، ص ۱۰۴.
۵. محمد حسین طباطبایی، ترجمه المیزان، محمد باقر موسوی همدانی، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ج ۸، ص ۴۱.
۶. تفسیر نمونه، ج ۱، ص ۵۶۹.
۷. سید علی اکبر قرشی، همان، ج ۱، ص ۲۶۴.
۸. محمد حسین طباطبایی، همان، ج ۱، ص ۶۳۴.
۹. ملا محسن فیض کاشانی، راه روشن ترجمه المحجة البيضاء فی تهذیب الاحیاء، عبدالعلی صاحبی، موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۲، ص ۱۱۵.
۱۰. محمد حسین طباطبایی، همان، ج ۲، ص ۶۰۴.
۱۱. ملا محسن فیض کاشانی، همان، ص ۸۹.
۱۲. محمد حسین طباطبایی، همان، ج ۵، ص ۱۴۸.
۱۳. محمد حسین طباطبایی، همان، ج ۲۰، ص ۶۹۲.
۱۴. سید علی اکبر قرشی، همان، ج ۳، ص ۲۱۹.
۱۵. علی اکبر شایسته نژاد، فرشتگان خداوند، انتشارات جرس، ۱۳۸۵، ص ۲۴۸.
۱۶. سید ابوالحسن علی حائری رضوی، شیطان ظلمتی بر تارک آفرینش، الماس، ۱۳۸۳، ص ۶۵.
۱۷. ملا محسن فیض کاشانی، همان، ج ۵، ص ۸۶.

۱۸. ملا محسن فیض کاشانی، همان، ج ۳، ص ۳۳.
۱۹. محمد حسین پور محمدی، روح و جن از نظر علم و دین، انتشارات اسلامی، ص ۳۴.
۲۰. بیانات رهبر در خطبه نماز جمعه تهران ۱۴۰۹.۱۱.۱۱.
۲۱. بیانات رهبر در دیدار شرکت کنندگان در همایش آسیب شناسی انقلاب، ۱۳۷۷.۱۲.۱۵.

## فهرست منابع

- \* قرآن، ترجمه ناصر مکارم شیرازی، قم، فاضل، ۱۳۸۹.
۱. قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، دارالکتب اسلامیه، چاپخانه حیدری.
۲. طباطبایی، محمد حسین، ترجمه المیزان، مترجم محمد باقر موسوی همدانی، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
۳. حائری رضوی، سید ابوالحسن علی، شیطان ظلمتی بر تارک آفرینش، الماس، ۱۳۸۳.
۴. پور محمدی، محمد حسین، روح و جن از نظر علم و دین، انتشارات اسلامی.
۵. مجیدی، سید محمد هادی، جن شیطان روح در نگاه عارفان بزرگ، ماشی، چاپ شریعت، بهار ۹۱.
۶. فیض کاشانی، ملا محسن، راه روشن ترجمه المحجة البيضاء فی تهذیب الاحیاء، عبدالعلی صاحبی، موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۲.
۷. شایسته نژاد، علی اکبر، فرشتگان خداوند، انتشارات جرس، چاپخانه آینده، ۱۳۸۵.